

Келісілді:

Мектеп директорының ТДЖО

М.С.Амиртаева

Бекітемін :

Мектеп директоры: Ж.Д.Қуанышева

«БОЛАШАҚ» театр үйірмесі

4-5 сыныптар

Орындаған : Г.К.Искакова

2021-2022 оқу жылы

Түсінік хат

«Болашақ» театр үйірмесі бағдарламасында оқушылардың бойындағы қабілеттілігін көрсету негізінде 102 сағат алынды.

Бұл бағдарламада оқушылардың «танымдық қабілеті», сөйлеу мәнері, мәнерлеп оқуы, шығармашылық ізденісі, сахна мәдениеті және шеберлігі, көрермендерді баулуды меңгеру ерекшелігі басты назарғаалу болып табылады.

Оқушы - жеке тұлға. Жеке тұлғаның көрініс-қойылымдарды сахналау кезінде оқушы қабілетін ашуға «Болашақ» театр үйірмесінің берері мол.

«Болашақ» театр үйірмесі оқушылары үшін қазақ тілі және әдебиеті пәндерінің ғылыми негізінен мағлұматтар ала отырып, олардың алған білімдері мен дағдыларын сахна мәдениеті арқылы байыту. Оқушылардың мәнерлеп оқуымен қатар, рөлдерді сомдау барысында сөйлеу шеберлігіне мән бере отырып, шығармашылық пен ізденімпаздыққа деген қызығушылығын ояту.

Оқушыларға театр мен сахна өмірін таныстыру мен қатар драмалық, трагедиялық және комедиялық жанрлардың терминдерін, әдеби терминдермен толықтыру және оны қойылымдар мен интермедиялар кезінде сөз қорын кеңінен пайдаланып, сахна тілін құрметтеуге үйрету.

Сахнада өз-өзін ұстауы, мәнерлеп сөйлеуі, реквизиттерді пайдалана білуді (сахналық құралдар) үйрету.

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНЫҢ
БІЛІМ БАСҚАРМАСЫ
ӘЙТЕКЕ БИ АУДАНЫНЫҢ
БІЛІМ БӨЛІМІ» МЕМЛЕКЕТТІК
МЕКЕМЕСІНІҢ «Т.Г.ШЕВЧЕНКО
АТЫНДАҒЫ ЖАЛПЫ ОРТА
БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕБІ»
КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК
МЕКЕМЕСІ
БҰЙРЫҚ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ «ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ
СРЕДНЯЯ ШКОЛА ИМЕНИ
Т.Г.ШЕВЧЕНКО» ГОСУДАРСТВЕННОГО
УЧРЕЖДЕНИЯ «ОТДЕЛ ОБРАЗОВАНИЯ
АЙТЕКЕБИЙСКОГО РАЙОНА
УПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ
АКТЮБИНСКОЙ
ОБЛАСТИ
ПРИКАЗ

Қарабұтақ селосы,
Алдабергенов көшесі № 19
Телефон: 25-7-26, факс 25-6-35
«01» қыркүйек 2021 жыл

село Карабутацкое
улица Алдабергенова № 19
Телефон: 25-7-26, факс 25-6-35
«01» сентябрь 2021 год

Бұйрық № 124

**«Болашақ» балалар
театрын құру туралы**

1. Оқушыларды өз заманының озық идеяларын бойына сіңіре отырып, өмірлік рухани ой-мақсаттарын шынайы ашу үшін мектепте «Болашақ» балалар театры құрылсын.

2. «Болашақ» балалар театрының мүшелері төмендегі ретпен бекітілсін:

1. Кәрібай Салтанат	5 «А»	9. Бақыт Аружан	5 «Б»
2. Жеңіс Әнел	5 «А»	10. Абат Жанбота	5 «Б»
3. Жұмағазы Аңсаған	5 «А»	11. Бақытқали Айнамкөз	5 «Б»
4. Болатбекова Дария	5 «А»	12. Асқарқызы Амина	5 «Б»
5. Мұқанова Жұпар	5 «А»	13. Қыдыржан Айару	5 «А»
6. Ғұбайдолла Мадина	5 «А»	14. Саматқызы Аягөз	4 «Б»
7. Әміртаева Ильнара	5 «Б»	15. Жарасханова Мадина	4 «А»
8. Өтегенова Томирис	4 «А»		

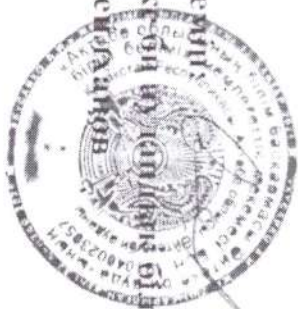
3. «Болашақ» балалар театрының жетекшісі қосымша педагог Г.К.Искаковаға жүктелсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын қадағалау мектеп директорының тәрбие ісі жөніндегі орынбасары М.С.Амиртаеваға міндеттелсін.

Мектеп директоры:

Ж.Д.Куанышева

Бекітемін
Әйткенмен Әулиханов Әлім бөлімінің басшысы:
Б.Д.Сейдахметов

«Балалар және театр» жобасының 2022 жылға арналған іс-шаралар жоспары

№	Іс-шара атауы	Орындалу мерзімі	Жауаптылар
1	Жалпы білім беретін мектептердегі театр жұмысын жаңыландыру	Жыл бойы	Аудандық білім бөлімі Театр жетекшілері
2	Мектептердегі театр үйірмелерінің жұмысын ұйымдастыру барысында дөңгелек үстел	Қаңтар	Аудандық білім бөлімі
3	«Театр-балалар көзімен» эссе байқауы	Ақпан	Аудандық білім бөлімі Мектеп театрлары
4	«(Ахнадан сәлем!» жалпы білім беретін мектептердегі театрлар арасында фестиваль	Ақпан	Аудандық білім бөлімі «Замандас» халықтық театр
5	«Сыр сұхбат» аудандағы «Замандас» халықтық театрымен кездесу ұйымдастыру	Ақпан	Аудандық білім бөлімі
6	«Театр – балалар өмірінде» (Халықаралық театр күніне орай іс-шаралар айлығы)	Наурыз	Аудандық білім бөлімі
7	Аудандық театр байқауы МДҮ тарбиеленушілері арасында	Сәуір	Аудандық білім бөлімі «Замандас» халықтық театры

Үйірменің мақсат-міндеттері:

Оқушыларды дұрыс сөйлеуге, өз ойын дұрыс жеткізе білуге, өз-өзін көпшілік алдында еркін ұстай алу шеберлігін қалыптастыру.

Мәнерлеп оқуын, сөйлеу мәдениетін, рөлдерді сомдау, шеберлігін дамыту.

Сахна мәдениетімен таныстыра отырып, тілді құрметтеуге, оның қыр-сырын, тарихын жетік білетін, қарым-қатынастық біліктілігін арттыру.

Жеке тұлға ретінде қалыптасуына мүмкіндік жасау

- оқушылардың бойына лирикалық өлеңдерді оқу шеберлігін қалыптастыру;
- сахналық қойылымдар арқылы тіл мәдениетіне көңіл аудару;
- драмалық терминдерді ажырата білуіне назар аудару;
- оқушылардың шығармашылық қабілеттерін артыру;
- сахналық қойылымдарды орындау барысында оқушы бойындағы актерлік шеберлігін дамыту.

Күтілетін нәтижелер:

Біледі:

Театр деген не?

Театр басқа өнер түрлерінен несімен ерекшеленеді

Театр неден пайда болды?

Театрдың қандай түрлері бар? (Қуыршақ, драмалық, опера, балет, музыкалық комедиялар, халықтық)

Театр қойылымдарын (спектакльдерді) кімдер жасайды?

Түсінігі болады:

Сахнаның негізгі техникалық құралдары жөнінде

Сахнаның безендірілуі жөнінде

Сахна мен көрермен залында өзін – өзі ұстау ережелі туралы

Үйренеді:

Өзінің өмірдегі құбылыстарға қатынасын сахнада көрсетуді

Бейнелі ойлауды

Назарын аудару білуді

Өзін сахна кеңістігінде сезінуді

Кейіпкермен (сыншптастармен) сөйлесу

Қарапайым актер шеберлігі

Қоршаған әлемді бейнелі қабылдау

Сыртқы зиян келтірушілерге дәл, бейнелі әсер ету

Ұжыммен жұмыс

Үйірменің тақырыптық-күнгізбелік жоспары

№	Тақырыбы	Сағат саны	Күні
1	Кіріспе сабақ. Кіріспе сабақ барысында оқушыларды театр ұғымымен таныстыру.	1	3.09
2	Оқушының сөйлеу манері. Сөйлеу мәдениеті.	1	4.09
3	Өлеңді мәнерлеп оқудың түрлері. Мәнерлеп оқу арқылы еркін және қалыпты сөйлеуге дағдыландыру.	1	10.09
4	Театр туралы түсінік беру.	1	11.09
5	Сахна мәдениеті.	1	14.09
6	Дауыс ырғағын қалыптастыру.	1	18.09
7	Рөлге бөліп оқыту.	1	24.09
8	Әдеби терминдер туралы түсінік беру. Театр саласына катысты барлық терминдерге түсінік беру.	1	25.09
9	Проза, поэзия, лирика бөліктерімен жұмыс жүргізу арқылы әдебиет теориясымен таныстыру.	1	1.10
10	Драматургия – тартыс, қактығыс, қайшылық кедергілерден турады	1	2.10
11	Драмалық терминдер	1	8.10
12	Даналардан шыққан сөз.	1	9.10
13	Сөйлеу мәдениеті мен техникасы	1	15.10
14	Ертегі кейіпкерлерімен жұмыс.	1	16.10
15	Жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді сомдау.	1	22.10
16	Актер шеберлігі.	1	23.10
17	Сымбаттылық, икемділік	1	29.10
18	Назар аударуды дамыту ойындары.	1	30.10
19	Түрлі әнгімелерден рольдік ойындарға этюдтер жасау.	1	5.11
20	Психофизикалық тренинг, этюдке дайындық. Сымбат пен жүріс әсемдігін меңгеру.	1	6.11
21	Сахналық «Көрерменге сөйлеу» этюдін үйрену. («Танысу», «Тілек тілеу», «Айна»).	1	12.11
22	Театральдық ойын	1	13.11
23	Театр құрылымымен, оның негізгі мамандары: актер, режиссер, сценарист, суретші, гримермен танысу. Сахналық этюд «Театр мамандарын» үйрену.	1	19.11
24	Грим техникасы. Гримнің және гримдегі техникалық құралдардың гигиенасы. Жалпы рең берудің әдістері.	1	20.11
25	Ертегінің сценариімен танысып үйрену. («Қызыл телпек» ертегісінің жаңа нұсқасы мазмұны желісімен).	1	26.11
26	Рольдегілердің мінез-құлық, түр, түс ерекшелігіне (сыртқы бейнесі мен дауыс мәнерін және т.б. ескере отырып) қарай соған сай келетін оқушыларды рольдерге бөлу. Ертегіні мәнерлеп оқу.	1	27.11
27	Қажетті жағдайларды баяндау, әр кейіпкердің сахнадағы өзін-өзі ұстау ерекшеліктеріне тоқталу. Кейіпкерлер костюмі, сахнаның безендірілуі, сахналық қосымша әрлегіш құралдар (музыкалық фон, дыбыстық құралдар т.б) түсіндіру. Костюмдер мен безендірулерді дайындауға көмек көрсету.	1	3.12
28	1,2- көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог	1	4.12

	барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық безендірумен жұмыс жасау)		3
29	3,4,5,6,7 - көріністердегі рольдермен жұмыс жасау. (Диалог барысындағы мимикамен, ой екпінімен, сахналық безендірумен жұмыс жасау)	1	10.12
30	Ертегіні оқушылар, ата-аналар мен мұғалімдер алдында қою.	1	11.12
31	Үйірмені сырттан бақылаушылармен және қатысушылармен бірге талдау жұмысы (келесіде қайталанбауға тиісті жіберілген кемшіліктері). Іс-әрекетті талдау (Ертегімен жұмыс жасау қызықты болды ма, оның қажеттілігі болды ма, ұжыммен бірге әрі қарай не жасайтындығына - келесі іске ұжымдық жоспар құру)	1	14.12
32	«Адам – ұлы құндылық» тақырыбында өз жақындарының суреттерімен әңгіме құрау. («Әлемде қызықсыз адам жоқ»)	1	18.12
33	Сахналық этюд «Театр ілгіштен басталады, ал, әдеп «сиқырлы» сөздерден басталады»	1	24.12
34	Жағымсыз қылық, іс-әрекеттердің зияны (Мәдениет)	1	25.12
35	«Әдеп пен мәдениет» тақырыбында шығармалармен танысу.	1	8.01
36	Тыныс алуды дамыту мен сөйлеу мүшелерінің еркін жұмыс істеуіне бағытталған ойындар мен жаттығулар	1	19.01
37	Тілдік сөйлеу қызметін дамытуға арналған ойындар «Басын іздейміз», «Құрастырушы», «Екінші жартысын табайық», «Алғашқы әріп бойымен», «Бірнешеуден біреуін»	1	15.01
38	Затсыз этюд (инеге жіпті салу, киімдерді чемоданға жинау, қарындаштың ұшын шығару, шай құю, т.б.)	1	21.01
39	Сахналық этюдтер. Мәтін бойынша шумен безендіру, топқа бөліну, сахналық этюдтерді жасау.	1	22.01
40	Күрделі суретпен жұмыс жасап үйрену және елестеру қабілетін дамыту («жағымсыз бейнелер»).	1	28.01
41	Артикуляция мүшелерімен, дикциямен (мәнер) және орфоэпиялық ережелермен танысу жұмыстары (Мақал-мәтелдер мен жаңылтпаштар арқылы жаттығу)	1	29.01
42	Кейіпкермен жұмыс. Бет әлпет мимикасымен жұмыс жасау, талдау. Шап үлгісі мен париктер.	1	4.02
43	«Мақта қыз бен мысық» ертегісінің сценарийімен танысу	1	5.02
44	Оқушыларды бет-әлпет, мінез-құлық, дауыс мәнері ерекшеліктеріне қарай рольдерге бөлу. (сырт бейнесі, және т.б. сай келуі ескеріледі. Жекелеген көріністермен дайындық.	1	11.02
45	Ұсынылатын, қажетті жағдайларды ұйымдастыру, әр кейіпкердің сахнадағы жүріс-тұрыс ерекшелігіне тоқталу. Сахналық безендірулер мен костюмдер, музыкалық әрлеу туралы әңгімелеу.	1	12.02
46	Пантомимикалық іс-әрекеттермен дайындық. Афишалар дайындау.	1	18.02

47	Белсенді оқушылар алдында сахналау.	1	19.02
48	Сахналауды талдау. (Белсенді оқушылар мен жетекшілері шақырылады).	1	25.02
49	Әдептілік түсінігі. Қасиеттің алтын ережесі. «Өзгелер сенімен қандай қарым-қатынаста болғанын қаласаң, сенде олармен сондай қатынас жаса» (Әдептілік пен мәдениет тақырыбындағы өлең-жырлар)	1	26.02
50	Әдептілік тақырыбын дамыту. (Сахналық этюдтер «Автобус», «Сын», «Жол», «Керіс»)	1	4.03
51	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі (Сахналық этюдтер қою)	1	5.03
52	Сахналық этюдтер («Қоғамдық орындарда» «Үйде, отбасында»)	1	11.03
53	Диалог – жануарларға дыбыстық еліктеу мен олардың дыбысын салу. (Әтеш – тауық, шошқа – сиыр, арыстан – қой, ит- мысық, екі маймыл, үлкен ит- кіші ит)	1	12.03
54	Мысалшылар мысалдарымен танысу. Образдап оқу	1	18.03
55	Оқушылардың сұрауы бойынша рольдерге бөлу. Костюмдері мен сахналық безендірулерді әңгімелеу. Аңдардың бетпердесін дайындау.	1	19.03
56	Рольдерін ойнау, дайындық. Диалог кезіндегі мимикамен, ой екпінімен жұмыс жасау.	1	1.04
57	Сахналау (ата-аналар немесе мұғалімдер мен оқушылар алдында есеп беру).	1	2.04
58	Істі талдау. (Оң, теріс жақтары).	1	8.04
59	Бір жылдың жұмысын талдау.	1	9.04
60	Тыныс алуды дамытуға, сөйлеу аппаратының еркіндігіне, дұрыс артикуляцияға бағытталған жаттығулар жұмысы	1	15.04
61	Бейнелі байланысқан сойлеуді дамытатын ойындар	1	16.04
62	«Көп мағыналы сөздер» шағын әңгіме құрау.	1	22.04
63	Қимыл икемділігіне жаттығулар.	1	23.04
64	Пантомимикалық этюд «Біреуі жасайды, екіншісі кедергі келтіреді». («Кейіпкер қозғалысы», «Күту», «Диалог»).	1	27.05
65	Сымбат пен жүрісті меңгеру	1	13.05
66	Елестетуге арналған этюдтер. Мәтін үзінділерін оқи отырып, әртүрлі дыбыстар мен шуларды бейнелеу. Берілген жағдайдағы күту күйіне арналған этюд (5 адам бір уақытта).	1	14.05
67	Сөйлесу екі немесе бірнеше адамның сезімі мен ойын қабылдау, бере білу әрекеті ретінде. Әртүрлі жағдаяттарға арналған этюдтерді ұйымдастыру.	1	20.05
68	Кеуде қуысының жұмысын дамытуға арналған жаттығулар. («Пойыз»). (Жаңылтпаштар мен мақалдар).	1	21.05

Т.Г.Шевченко атындағы жалпы орта білім беретін мектебінің
«Болашақ театр» үйірмесінің тізімі.

№	Аты-жөні	Туған жылы	Сынып
1	Кәрібай Салтанат	15.10.2010	5 сынып
2	Жеңіс Әнел	08.07.2011	5 сынып
3	Жұмағазы Аңсаған	12.07.2011	5 сынып
4	Болатбекова Дария	07.02.2011	5 сынып
5	Мұқанова Жұпар	31.10.2010	5 сынып
6	Ғұбайдолла Мадина	04.09.2011	5 сынып
7	Амиртаева Ильнара	08.05.2011	5 сынып
8	Өтегенова Томирис	13.03.2012	4 сынып
9	Бакыт Аружан	08.11.2011	5 сынып
10	Абат Жанбота	08.05.2011	5 сынып
11	Бакытқали Айнамкөз	04.05.2011	5 сынып
12	Асқарқызы Амина	05.12.2011	5 сынып
13	Қыдыржан Айару	29.04.2011	5 сынып
14	Саматқызы Аягөз	08.02.2012	3 сынып
15	Жарасханова Мадина	09.08.2012	4 сынып

Т.Г.Шевченко атындағы жалпы орта білім беретін мектебінің

«Болашақ театр» үйірмесінің кестесі

№	Жұма	Сенбі
	9 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰

Ж.Д.Қуанышева

«Болашақ театр» жобасын жүзеге асыру жөніндегі 2021-2022 жылға арналған жоспары

№	Іс-шара атауы	Өткізілу формасы	Мерзімі	Жауапты
1	Сөйлеу мәдениеті мен техникасы	Дөңгелек үстел	Қыркүйек	Искакова.Г.К
2	Өлеңді мәнерлеп оқудың түрлері	Таныстыру	Қазан	Искакова.Г.К
3	Ертегінің сценариісімен танысып үйрену	Сахнамен танысу	Қараша	Искакова.Г.К
4	«Әдеп пен мәдениет»тақырыбында	Таныстыру	Желтоқсан	Искакова Г.К
5	Сөйлеу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі	Үйрету	Қаңтар	Искакова.Г.К
6	«Мақта қыз бен мысық» ертегісі	Үйрету	Ақпан	Искакова Г.К
7	Сөйлесу ережесі мен өзін-өзі ұстау тәртібінің ережесі	Дөңгелек үстел	Наурыз	Искакова.Г.К
8	Қимыл икемділігіне жаттығулар	Үйрету	Сәуір	Искакова Г.К
9	Сымбат пен жүрісті меңгеру	Дөңгелек үстел	Мамыр	Искакова.Г.К

Т.Г.Шевченко атындағы орта мектебінің
2021-2022 оқу жылының «Болашақ театр»

үйірмесінің жүргізілген жұмысы

Анықтама

Оқушыларды дұрыс сөйлеуге, өз ойын дұрыс жеткізе білуге, өз-өзін көпшілік алдында еркін ұстай алу шеберлігін қалыптастыру.

Мәнерлеп оқуын, сөйлеу мәдениетін, рөлдерді сомдау, шеберлігін дамыту.

Сахна мәдениетімен таныстыра отырып, тілді құрметтеуге, оның қыр-сырын, тарихын жетік білетін, қарым-қатынастық біліктілігін арттыру.

Жеке тұлға ретінде қалыптасуына мүмкіндік жасау

- оқушылардың бойына лирикалық өлеңдерді оқу шеберлігін қалыптастыру;
- сахналық қойылымдар арқылы тіл мәдениетіне көңіл аудару;
- драмалық терминдерді ажырата білуіне назар аудару;
- оқушылардың шығармашылық қабілеттерін артыру;
- сахналық қойылымдарды орындау барысында оқушы бойындағы актерлік шеберлігін дамыту.

«Болашақ театр» үйірмесіне 15 оқушы қатысады. Оқушылар жоспармен жұмыстанады. 16 желтоқсан құрбаны Сабира Мухамбетжанова туралы қойылым қойылды.

Ыбырай Алтынсаринның «Таза бұлақ» әңгімесі қойылым қойылды. «Қызыл телпек» ертегісінің көрінісі. «Мың алғыс саған, кең пейілді қазағым» аты аудандық театрландырылған қойылым байқауында ұлттық мәдениеттік сақтауын жоғары деңгейде көрсетіп 1-орынға иеленді. Оқушылардың тиімділігін арттыру барысында. Оқушыларға театр, әртістік өнер, сахналау, қойылым, сахна туралы бере отырып, күнделікті сабағымызда ойын түрлерін сомдау арқылы жасөспірімдердің қызығушылығын оятамыз. Ертегілерді ойнауда, әңгімелерді әңгімелеуде, өлеңді нақышына келтіріп оқу жұмыстарын жүргізгенде, оқушылар өзара сөйлесу дағдыларын дамыта отырып, оқушылар тілді меңгеруіне деген сүйіспеншілігін арттырамыз. Театр әлемі – әр балаға қуаныш, ұмтылмас әсер сыйлайды, оның көркемдік талғамын, еліктеуі мен қиялын дамытады. Оқушылардың әлеуметтік және эмоционалдық дамуына жағдай жасап, әр оқушының жеке дара әртістік, шығармашылық қасиеттерін ескере отырып, өзін қоршаған ортаға, адамдарға, достарына, өзіне деген қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру. Бұл жерде оқушыларға арналған көркемдік шығармаларды сахналық қойылымдарға айналдырып, оларды, кейіпкер ретінде

қатыстырудың маңызы өте зор. Оқушыны сахнада болсын, сабақтан тыс іс – шараларда болсын кейіпкер ретінде ойната отырып, оның жеке тұлғасын жан-жақты дамыту. Оның бойында әдебиетке, мәдениетке, өнерге деген құштарлық сезімдерін ояту. Оқушылар сахнада шағын рөлдерді ойнау арқылы байланыстыра сөйлеуге, әдемі киініп, жинақы жүруге, үлкендермен және өзге де оқушылармен тіл табыса білуге үйренеді. Өзге ортада өзін еркін ұстай білуге дағдыланады. Жетілген диалог оқушылардың өз пікірін жеткізе білуге жетелейді.